

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್.— ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತೋಡಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತತ್ಸಾಧಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ನಡುವಿನ ೨ ಕಿ.ಮಿ. ರಸ್ತೆಯು ಬಸ್ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಸ್ತೆ ಊರಿನವರಿಂದಲೇ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಾವು ಅದರ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಾ? ತಾವು ಹಿಂದಿನ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಈಗ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಗಂಗವಾಡು ಗ್ರಾಮವು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಹಸಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬೈಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ತಾವು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ಗಂಗನಾಡು ಗ್ರಾಮ ಮೂರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಜಾರ್ಜ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತೋಡಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಎರಡು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಲಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಅಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ ಬಸ್ಸು ಓಡಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಗಂಗನಾಡು ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸಿನ ಸೌಕರ್ಯ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕ.ರಾ.ರ.ಸಾ. ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟ

೧೯೨. ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜುಗೌಡ (ಹನೂರು).— ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೇ?

ಅ) ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು?

ಆ) ೧೯೮೯-೯೦ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರುವುದು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಜಾರ್ಜ್ (ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು).—

ಅ) ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅನುಭವಿಸಿರುವ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.—

೧) ಇಂಧನ, ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳು, ಟೈರುಗಳು ಮುಂತಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವ ಹೆಚ್ಚಳ.

೨) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಘೋಷಿಸಿದ ರೀತ್ಯ, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ತುಟ್ಟ ಭತ್ಯೆಗಳು.

೩) ಕಾರ್ಮಿಕ ಒಕ್ಕೂಟ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮೇರೆಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದ ವೇತನ ಪರಿಷ್ಕರಣ.

೪) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ, ಅಂಧರಿಗೆ. ವಯೋವೃದ್ಧರಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾರಿಗೆ ದರದಲ್ಲಿನ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು.

೫) ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸತತವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟದಿಂದಾಗಿ ಆಂತರಿಕ ಸಂಸನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ, ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿವಿಧ ವಾಣಿಜ್ಯ ಜ್ಞಾಂಕಗಳಿಂದ ಸಾಲಿಯಾನ ಶೇ. ೧೪ರಿಂದ ೧೬ರವರೆಗಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ದರದಂತೆ ಪಡೆದ ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ತರಬೇಕಾದ ಬಡ್ಡಿಯ ಹೊರೆ.

೬) ವಾಹನ ತೆರಿಗೆಗಳ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ.

೭) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಳ ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

೮) ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ನೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ, ತಂಗುದಾಣಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

೯) ಲಾಭದಾಯಕವಲ್ಲದ ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದು.

೧೦) ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು.

೧೧) ಇಂಧನ, ಟೈರುಗಳು, ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳು ಮುಂತಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಉಂಟಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣದ ದರವನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಇರುವುದು.

೧೯೮೯-೯೦ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೧೫-೩-೧೯೯೦ರ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಹನ ತೆರಿಗೆ ಬಾಬಿ ೫೨.೪೧ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕ.ರಾ.ರ.ಸಾ. ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿದ್ಧ (ಕೆನಕಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೇ ?

ಅ) ೧೯೮೯-೯೦ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅಂದಾಜು ನಷ್ಟವೆಷ್ಟು ?

ಆ) ೧೯೮೮-೮೯ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಷ್ಟವೆಷ್ಟು ?

ಇ) ಈ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್ (ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು).—

ಅ) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ೧೯೮೯-೯೦ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ರೂ. ೩೮೪.೩೬ ಲಕ್ಷಗಳ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ. (ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೯೦ರ ವರೆಗೆ)

ಆ) ೧೯೮೮-೮೯ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ರೂ. ೫೪೦೦.೦೫ ಲಕ್ಷಗಳ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ.

ಇ) ೧) ವಿತವ್ಯಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಓವರ್‌ಟೈಮ್ ಭತ್ಯವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

೩) ಸುಧಾರಿತ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ವಾಹನ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

೪) ವಾಹನ ಒಳಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ಕಿ.ಮೀ.ಗೆ ತಗಲುತ್ತಿರುವ ಹಾಲಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಗೊಳಿಸುವುದು.

೫) ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.

೬) ಸರಿಯಾದ ನಿಯಮಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹಾಗೂ ದಾರಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಟೈರುಗಳನ್ನು ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕವು ಸುಧಾರಿತ ಕ್ರಮವಾದ ಶೀತಲ ಟೈರ್ ರಿಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ಟೈರುಗಳ ಮೇಲಿನ ಖರ್ಚನ್ನು ಮಿತ ಗೊಳಿಸುವುದು.

೭) ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬಿಗಿಗೊಳಿಸಲು ಸೂಕ್ತಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜೂಗೌಡ. — ೧೯೮೯-೯೦ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕ ನಷ್ಟ ಎಷ್ಟು ? ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಭಾರ ಹೊರುತ್ತೀರಿ ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪಾಸು, ಈ ರೀತಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ ಎಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಭಾರ ಹೊರುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮದ್ರಾಸ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಲೋಪ್ಪದ್ಧಿಗೆ ಅಂಧರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ರಿಯಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?